

Konsulent H. Mosegaard (Hans Kristian Mosegaard) 100 år

H. Mosegaard (Hans Kristian Mosegaard)

Keywords: Horticultural Adviser

Jørgen Mosegaard

Han kom fra små kår i det jydsk. Faderen var »bygmester«, en titel som i dag nærmest dækkes af totalentreprenør. Han var oplært i praksis og kunne bruge sine hænder med stor færdighed fra murerarbejde, tømrer-, snedkerarbejde til jordbrug og dambrug. Et multimenneske, som H.M. tog arv og lærdom fra. Moderen var et stout menneske med meget faste meninger om godt og skidt. Også det gik videre i arv og miljø.

H.M. fik med sig evnen til at se og kombinere det set med muligheder for udvikling fra sit hjem, og hele livet bevarede han evnen og søgte viden for at udnytte dem optimalt. Koslagtning på Esbjerg Svineslagteri, hvortil skoleudflugten bragte ham og klassekammeraterne, blev bestemmende for en vegetarisk livsstil, som blev udviklet gennem bevidst tilegnelse af viden. Drab var uetisk, javel men kunne man klare sig uden? Derfor valgte han gartneri fremfor landbrug og samtidig søgte han boglig viden. Denne lyst og måske trang til at øge sin viden i såvel dybde som bredde bevarede han i hele livet.

Gennem to-klassede skoler over læretid i mindre jydsk gartnerier og et enkelt større, Steffensens Frøhandel og Gartneri i Holstebro, over private kursus og selvstudier kom han til KVL, hvor han sluttede som havebrugs-kandidat i 1918. Udlandet trak og i 1914 var han hos Timm & Co. Holsten, hvor han avancerede langt både p.gr. af færdigheder, men også fordi krigen trak lederne væk fra arbejdspladsen.

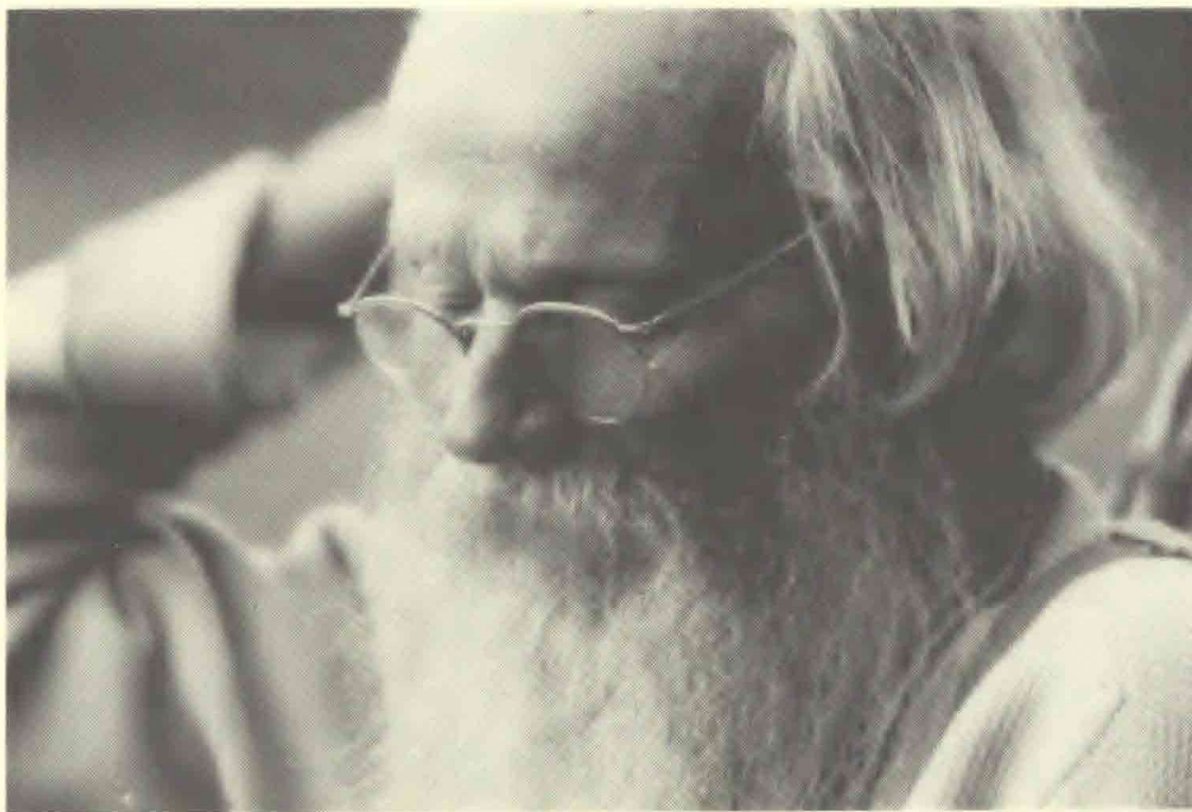
Derved skabtes behovet for at lære mere, sprog, stenografi og filosofi. Han nævnte ofte Høfding, hvis tanker blev medbestemmende for og baggrund for hans virke.

I de gartneriske discipliner var planteskolen nok den der stod ham nærmest, men også frugt og grøntsager, fordi han kunne bruge sin viden om

disse ting. Jeg har ofte haft lejlighed til at følge ham i praktisk arbejde og lært deraf. Redskabet blev altid brugt rytmisk (skønt han var inderlig umusikalsk), i fuld bredde og totalt effektivt; han skulle aldrig tilbage i arbejdet for at rette fejl. Det var praktik i fuldt mål længe før »pendulhakningen« i roer blev opfundet. Hvor tit ynkedes han ikke over lollandske roearbejderses dårlige ergonomi.

Østifternes Haveselskabs formand fandt H.M. egnet til konsulentstillingen i Københavns Amts Afdeling i 1923 og her fandt han sin manddomsgerning indtil 1963. 40 år i en af mange begivenheder præget tid. Krise, arbejdsløshed, krig og blomstring efter krigen. Det var i denne periode parcelhushaverne blev til med et klart mål i egen produktion af frugt og grønt. Her var hans egen tro klart medbringende i de 1000'er af havers rette plan, som også afgav plads til græsplæner og blomster. De var funktionsdygtige, og al hans pædagogik blev brugt.

Hans uskrømtede afstandtagen til »ådselæderi«, som han kaldte danskerens normalkost, gav megen modstand, også i Ø.H.s ledelse. Også misundelse over det lette job i blot at give råd blev der lagt ud. En gruppe personer ville have ham væk for selv at komme til faget og fadet. Det var jævne håndværkere som stod for det, men bitterheden hos H.M. fortog sig aldrig, trods en pure frifindelsesdom ved landsretten. En fejde, som overgartner Risom (fmd.) i Ø.H. pålagde far at føre.

Professor C.A. Jørgensen, KVL. fandt det klogt at sende H.M. til Grønland for at sikre vitaminforsyningen til befolkningen ved egenproduktion af grøntsager. Han var deroppe to gange, første gang i 1948 og han deltog aktivt på flere måder herved. En tosproget havebog og adskillige praktiske ting vedr. transport af frisk frugt derop var hans innovationer. Hans påvisning af det umulige i fårehold, når dyrene åd flere hundrede års pileproduktion, og foder skulle fragtes derop, stak landbrugerne noget i øjnene, men ret havde han, også da han så det umulige i at dræne et areal med trykvand fra fjeldet.

Han skrev meget, og han sagde meget om havebrug, kost og sundhed. Men han gjorde det altid på videnskabeligt materiale. Derfor var alt det okkulte og biodynamiske ham så inderligt imod, hvad kun få forstod. Hindhede kom i hans hjem og i dag kan alle se det gode i det grove og en kostpyramide, og havebrug i u-landene.

Inspirationen til den megen brug af ord i alle medier hentede han ved at gå i naturen i timevis. Det blev starten til hans anden interesse, arkæologien. Da pensionen bragte ham til Gartnerens Alderdomshjem i Brønshøj gik over syv ton oldsager til Nationalmuseet, som havde udnævnt ham til tillidsmand. I Sarquag fandt han den ældste kulturrest på Grønland. Her var redskaber i flint og bjergkrystal så smukke, som jeg ikke har set magen til. Her kom evnen til at se (hans ene øje blev blindet under leg i barndommen) helt frem og kombinationsevnen, da han bragte det første stykke træ fra Skuldelevskibene op af vandet.

Men de to sager, som kunne have givet ham mange glæder, blev til den ene bitre oplevelse efter den anden. Professionelle arkæologer betragtede Sarquag-fundene for »plantede«, og det gik hans ære på. Andre arkæologer havde brug for vikingskibene til dokumentation for egne kvalifikationer, og amatører ku' gå. Men alt blev som i eventyret bragt på rette plads. H.M. var med til indvielsen af Vikingskibsmuseet i Roskilde og fik et håndtryk af Frederik IX. Kort før hans død blev hans indsats til erkendelse af betydningen af Sarquagfundet, der gav navn til en kultur. En mindeplade på museet deroppe vidner derom.

Man kunne have ønsket ham fri af næsten 25 års daglig bitterhed i livslutningen, der begrænsede hans bevægelsesevne. Det var for hans samtidige ikke ukendt at vokse fra små kår til vide horisonter, men få gjorde det så målbevidst.

H.M. blev født i Lejrskov d. 29. marts 1893 og døde i Skodsborg på plejehjem d. 25. november 1987. Ånden var klar til det sidste.

Litteratur

H.M. er biograferet i Havebrugskandidaternes Blå Bog 1970 og i Kraks Blå Bog. Jeg har skrevet om far ved hans død i Jordbrugsvidenskabeligt Tidsskrift og i Gartner Tidende.